

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžk/28/2017
Identifikačné číslo spisu: 5016200875
Dátum vydania rozhodnutia: 21.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Petra Príbelská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5016200875.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a členov senátu JUDr. Milana Moravu a JUDr. Jarmily Urbancovej, v právnej veci sťažovateľky (žalobkyne): G.. O. C., bytom E. XXXX/X N., proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Žilina, so sídlom Národná 34, Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 12220/2016-KaZA z 21. októbra 2016, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp.zn. 30S/73/2016 z 13. júna 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp.zn. 30S/73/2016 z 13. júna 2017 z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „správny súd“) rozsudkom sp.zn. 30S/73/2016 z 13.06.2017 podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu žalobkyne o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 12220/2016-KaZA z 21.10.2016 a účastníkom náhradu trov konania nepriznal, neúspešnej žalobkyni podľa § 167 ods. 1 SSP a contrario a žalovanému podľa § 168 SSP.

2. Správny súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že napadnutým rozhodnutím č. 12220/2016-KaZA z 21.10.2016 žalovaný podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z.z.“) nepriznal žalobkyni nárok na poskytnutie právnej pomoci.

3. V odôvodnení rozhodnutia žalovaný uviedol, že žiadateľka v žiadosti, doručenej žalovanému dňa 05.09.2016, požiadala o poskytnutie právnej pomoci vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, Odbor pomoci v hmotnej núdzi a štátnych sociálnych dávok o

nepriznaní osobitného príspevku. Žalovaný po konštatovaní, že v danej veci sa jedná o jeho pôsobnosť, keďže ide o konanie pred súdom v správnom súdnictve, zisťoval finančnú situáciu žiadateľky. Podľa § 2 zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 601/2003 Z.z.“) 1,4-násobok sumy životného minima na jednu plnoletú fyzickú osobu predstavuje sumu 277,33 € a 1,6-násobok sumu 316,94 €. Započítateľný príjem žiadateľky presiahol výšku 1,4-násobku životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu a tiež

1,6-násobok tohto životného minima, a to v mesiaci podania žiadosti september 2016 a v troch predchádzajúcich mesiacoch. V troch mesiacoch z posudzovaného obdobia príjem žiadateľky nedosahoval 1,4-násobok životného minima. Žiadateľka teda nespĺňa podmienku materiálnej núdze, ktorá je nevyhnutným predpokladom priznania nároku na poskytnutie právnej pomoci. S prihliadnutím na povahu sporu žalovaný vylúčil, že by sa v danej veci jednalo o zrejmu bezúspešnosť sporu a zároveň konštatoval, že bola splnená aj podmienka hodnoty sporu. Žalovaný sa zaoberal aj možnou aplikáciou § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z., podľa ktorého centrum môže poskytnúť právnu pomoc aj v prípadoch, keď žiadateľ nespĺňa podmienku stavu materiálnej núdze, ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci. V tejto súvislosti žalovaný uviedol, že na použitie tohto ustanovenia nie je právny nárok, jeho použitie je výlučne na úvahe centra ako správneho orgánu. Aké okolnosti centrum pri skúmaní žiadosti podľa tohto ustanovenia posudzuje, stanovuje Usmernenie Centra právnej pomoci č. 2/2015 z 15.06.2015. Z neho vyplýva, že centrum posudzuje jednak skutočný príjem žiadateľa pri zohľadnení pravidelných nevyhnutných výdavkov a zároveň sa zaoberá povahou sporu, či v danom prípade skutkový a právny stav veci a okolnosti prípadu nasvedčujú tomu, že neposkytnutie právnej pomoci by malo vážne následky a spôsobilo vážnu ujmu na právach a oprávnených záujmoch žiadateľa. Žalovaný konštatoval, že žiadateľka v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci žiadne výdavky neuviedla a predmetom sporu je preskúmanie rozhodnutia Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny zo 17.08.2016, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina z 21.06.2016, ktorým nebol žiadateľke priznaný osobitný príspevok z dôvodov nesplnenia podmienok podľa § 16 ods. 1 zákona č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 417/2013 Z.z.“). Vzhľadom na povahu sporu mal žalovaný za to, že neposkytnutie právnej pomoci v tejto veci nebude mať za následok vážne následky a nespôsobí vážnu ujmu na právach a oprávnených záujmoch žiadateľky.

4. Správny súd uviedol, že základným dôvodom nepriznania nároku na poskytnutie právnej pomoci bolo, že žalobkyňa v posudzovanom období, t.j. za posledných šesť kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti (§ 7 ods. 4 zákona č. 327/2005 Z.z.) dosiahla príjem, ktorý neumožňuje priznať nárok na poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 6 a § 6a zákona č. 327/2005 Z.z., keďže sa jednalo o príjem, ktorý presahoval 1,6-násobok sumy životného minima ustanoveného podľa zákona č. 601/2003 Z.z. Celkovo sa posudzoval príjem za mesiac, kedy podala žiadateľka žiadosť, t.j. september 2016 a šesť predchádzajúcich kalendárnych mesiacov, v ktorých tri mesiace mala žiadateľka príjem vyšší ako 1,6-násobok sumy životného minima a v troch mesiacoch ho mala nižší ako 1,4-násobok sumy životného minima. Keďže príjmy sa v rozhodnom období posudzujú jednotlivo za každý kalendárny mesiac, v danom prípade, vzhľadom na to, že v mesiacoch jún 2016, júl 2016, august 2016 a september 2016 ich mala žiadateľka vyššie ako 1,6-násobok sumy životného minima, táto podmienka splnená nebola. Na uvedenom nič nemení podľa správneho súdu ani skutočnosť, že v júli 2016 jej okrem iného bola vyplatená aj dávka v hmotnej núdzi v sume 24,90 €, a tiež, že v troch mesiacoch z posudzovaného šesťmesačného obdobia príjem žiadateľky túto sumu nepresiahol. Iné príjmy nie sú podľa správneho súdu pre zisťovanie podmienok na poskytnutie právnej pomoci právne relevantné. Keďže žiadosť bola podaná v septembri 2016, relevantnými sú príjmy za tento mesiac a šesť predchádzajúcich kalendárnych mesiacov, teda nie príjmy od 04.01.2008, ako sa mylne domnieva žalobkyňa.

5. K námietke, že žalovaný mal aplikovať § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z., pričom mal zohľadniť evidovanie žalobkyne na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina od 04.01.2008, príjmy, ktoré počas tohto obdobia žalobkyňa mala a jej zlú životnú úroveň, správny súd uviedol, že neposkytnutie právnej pomoci v zmysle § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z., ktoré by prichádzalo do úvahy (s finančnou účasťou oprávnenej osoby) aj v tom prípade, ak príjmy prevyšujú zákonom určenú hranicu materiálnej núdze, bolo riadne odôvodnené v napadnutom rozhodnutí. Správny orgán prihliadol v zmysle Usmernenia Centra právnej pomoci č. 2/2015 vo finančnej rovine na skutočný (a žiadateľkou

preukázaný) príjem žiadateľky a na to, že žiadne pravidelné výdavky žiadateľka neuviedla. V rovine osobitostí konkrétneho prípadu prihliadol žalovaný na to, či okolnosti daného prípadu by nasvedčovali tomu, že neposkytnutie právnej pomoci by malo vážne následky a spôsobilo vážnu ujmu na právach a oprávnených záujmoch žiadateľky. Žalovaný prihliadol na povahu sporu, v akom žiadala žalobkyňa poskytnúť právnu pomoc a mal za to, že v tejto veci neposkytnutie právnej pomoci nebude mať za následok vážne následky.

6. V tejto súvislosti správny súd uviedol, že žalobkyňa žiadala aplikovať § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. len z dôvodov vo finančnej rovine, t.j. že správny orgán mal prihliadnúť na jej príjmy od 04.01.2008, kedy bola evidovaná na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny a kedy mala zlú životnú úroveň. Správny súd k tomu uviedol, že tieto skutočnosti nie sú relevantné pre posúdenie skutočných príjmov žiadateľky. Žalovaný musí posúdiť príjmy žiadateľa, ktoré dosahuje v rozhodnom období, teda aktuálne príjmy. Rovnako nemôže akceptovať ako rozhodnú skutočnosť to, že v predchádzajúcom časovom období bola životná úroveň žiadateľa „zlá“, keď bolo preukázané, že v čase vydania napadnutého rozhodnutia takáto situácia už neexistuje. Čo sa týka pravidelných výdavkov, samotná žalobkyňa žiadne pravidelné výdavky v žiadosti neuviedla, ani ich nepreukázala a toto v žalobe ani nenamietala. Rovnako ani posúdenie žalovaného v rovine osobitostí konkrétneho prípadu žalobkyňa v žalobe nijakým spôsobom nenamietala, ani neuvádzala dôvody, pre ktoré by jej mala byť právna pomoc s finančnou účasťou poskytnutá okrem dôvodov vyššie uvedených.

7. K námietke nedodržania lehoty 30 dní na vydanie rozhodnutia správny súd uviedol, že v zmysle ustálenej judikatúry súdov Slovenskej republiky samotná skutočnosť, že rozhodnutie bolo vydané po uplynutí procesnej lehoty na jeho vydanie, nemá vplyv na zákonnosť takto vydaného rozhodnutia. V danom prípade § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. stanovuje zákonnú lehotu na vydanie rozhodnutia, a to 30 dní od doručenia žiadosti, ktorá spĺňa náležitosti podľa odseku 1. Pokiaľ žiadosť nespĺňa náležitosti podľa § 10 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z., je potrebné postupovať podľa Správneho poriadku, prerušiť konanie a vyzvať žiadateľa o doplnenie žiadosti. Tak sa to stalo aj v danom prípade, keď žalovaný rozhodnutím č. 12220/2016-KaZA z 08.09.2016 správne konanie podľa § 29 Správneho poriadku prerušil a vyzval žiadateľku, aby v lehote 15 dní od doručenia tohto rozhodnutia doplnila údaje k žiadosti, a to aby predložila potvrdenie zamestnávateľa o výške jej čistého príjmu za mesiac august 2016 vyplateného v septembri 2016. Tento postup je legitímny a vyplývajúci priamo zo zákona. Na uvedenom nič nemení tvrdenie žalobkyne, že dôkaz o jej príjme za august 2016 nemohla doložiť k svojej žiadosti, pretože ho nemala k dispozícii, keďže jej príjem bol vyplatený až po dni, kedy žiadosť žalovanému doručila. Táto argumentácia, aj keď vychádza z pravdivých skutočností, je podľa správneho súdu bezpredmetná, pretože v zmysle § 7 ods. 4 zákona č. 327/2005 Z.z. má žalovaný povinnosť preskúmať príjem žiadateľa za kalendárny mesiac, v ktorom bola žiadosť podaná, a keďže v danom prípade bola žiadosť podaná v septembri 2016, povinnosť preskúmať príjem aj za tento mesiac vyplývala žalovanému priamo zo zákona. Pokiaľ žalobkyňa nebola schopná, hoci z objektívnych dôvodov, predložiť tento dôkaz priamo k žiadosti, potom bola správne vyzvaná, aby ho predložila na výzvu žalovaného, ktorý na základe toho konanie prerušil. Žalobkyňa dňa 22.09.2016 osobne žalovanému predložila potvrdenie o mzde za mesiac august 2016 a lehota na vydanie rozhodnutia začala plynúť na ďalší deň. Rozhodnutie bolo vydané 21.10.2016, teda 1 deň po uplynutí zákonnej lehoty, čo je vada konania, ktorá podľa správneho súdu nemôže mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

8. Aj ďalšiu námietku týkajúcu sa ohrozenia zmeškania lehoty na podanie žaloby na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny z 17.08.2016 vyhodnotil správny súd ako nedôvodnú s tým, že žalovaný správne poukázal na § 71 ods. 2 SSP, podľa ktorého ak žalobca pred podaním žaloby požiadava Centrum právnej pomoci o ustanovenie advokáta podľa osobitného predpisu, od podania tejto žiadosti do právoplatného rozhodnutia o nej neplynú lehoty ustanovené na podanie žaloby na správny súd. Z uvedeného vyplýva, že ak dňa 05.09.2016 podala žalobkyňa žiadosť o poskytnutie právnej pomoci na zastupovanie v konaní pred správnym súdom na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a o tejto žiadosti bolo právoplatne rozhodnuté dňa 27.10.2016, počas tohto obdobia lehota na podanie žaloby na správny súd neplynula. Je teda nedôvodná námietka žalobkyne, že pomalým rozhodovaním o žiadosti centrum ohrozilo jej právo na podanie správnej žaloby a

že hrozilo nebezpečenstvo zmeškania lehoty na je podanie a že si z tohto dôvodu musela žalobkyňa zabezpečiť advokáta zapísaného v SAK.

9. Žalobkyňa ďalej namietala, že žalovaný nerozhodol o predbežnom poskytnutí právnej pomoci pre žalobkyňu. Dôvod na predbežné poskytnutie právnej pomoci žalobkyňa uviedla ten, že lehota na podanie žaloby na preskúmanie rozhodnutia úradu práce je dva mesiace a končí 31.10.2016. V zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. dôvodom na rozhodovanie o takejto žiadosti je, ak u žiadateľa hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty. Vzhľadom na právnu úpravu v § 71 ods. 2 SSP však dôvod uvedený žalobkyňou nie je zákonným dôvodom na to, aby žalovaný predbežne poskytol právnu pomoc. Priamo SSP upravuje spočívanie lehoty na podanie žaloby, ktorá neplynie fyzickej alebo právnickej osobe počas obdobia od podania žiadosti Centru právnej pomoci o ustanovenie advokáta podľa zákona č. 327/2005 Z.z. do právoplatného rozhodnutia o nej, takže u žiadateľa, ktorý žiada právnu pomoc v konaní podľa SSP, nebezpečenstvo z omeškania pri podaní správnej žaloby nemôže hroziť. Keďže iné dôvody na predbežné poskytnutie právnej pomoci žalobkyňa neuviedla, nebol dôvod na osobitné rozhodovanie o tejto žiadosti pred vydaním konečného rozhodnutia.

10. Ďalej žalobkyňa v žalobe tvrdila, že týmto konaním jej hrozilo nebezpečenstvo zmeškania lehoty na podanie rozkladu a vyčerpanie všetkých riadnych opravných prostriedkov. Táto žalobná námietka však nevyplýva podľa správneho súdu z obsahu pripojeného správneho spisu. Žalobkyňa totiž žiadala o právnu pomoc v konaní o preskúmanie rozhodnutia Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny zo 17.08.2016, ktoré k žalobe vo fotokópii aj pripojila, z ktorého vyplýva, že toto rozhodnutie je v zmysle Správneho poriadku konečné a nemožno sa proti nemu odvolať, je však preskúmateľné súdom. Z uvedeného vyplýva, že v danom prípade nebol dôvod na podávanie rozkladu či ďalších riadnych opravných prostriedkov podľa Správneho poriadku. V danom prípade bolo možné len podanie správnej žaloby. Z uvedeného dôvodu vyhodnotil správny súd túto námietku žalobkyne ako zmaťočnú.

11. Proti rozsudku správneho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „sťažovateľka“) v zákonom stanovenej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP, navrhujúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd napadnutý rozsudok správneho súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

12. Žalobkyňa v kasačnej sťažnosti namietala, že žalovaný ako aj správny súd nesprávne právne posúdili splnenie podmienky materiálnej núdze v zmysle zákona č. 327/2005 Z.z. V tejto súvislosti žalobkyňa popísala skutkový stav veci. Poukázala na to, že od 04.01.2008 do 01.05.2016 bola evidovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie a jej príjmy dlhodobo nedosahovali sumu životného minima, čo malo vplyv na jej životnú úroveň. Zdokladovaný príjem v období od marca 2016 do mája 2016 predstavoval príjem zo závislej činnosti, a to v marci 2016 suma 130,83 €, v apríli 2016 suma 109,67 € a v máji 2016 suma 48,33 €. Žalobkyňa poukázala aj na to, že v júli 2016 jej bol vyplatený príspevok v hmotnej núdzi v sume 24,90 €. Dňa 07.07.2016 bola sťažovateľke odňatá pomoc v hmotnej núdzi mesačne od 01.06.2016 z dôvodu vzniku pracovného pomeru u zamestnávateľa Synthotec Slovakia s.r.o. Rozhodnutím zo 17.05.2016 bola žalobkyňa vyradená z evidencie uchádzačov o zamestnanie. V júni 2016 predstavoval jej príjem sumu 407,45 €, v júli 2016 sumu 407,40 €, v auguste 2016 sumu 391,68 € a v septembri 2016 sumu 423,39 €.

13. Ďalej žalobkyňa namietala, že sa správny súd nezaoberal jej námietkou, že v prejednávanej veci boli splnené podmienky podľa § 6 ods. 1 písm. b/ a c/ zákona č. 327/2005 Z.z., t.j. že nešlo o zrejmú bezúspešnosť sporu a hodnota sporu prevyšovala hodnotu minimálnej mzdy. V tejto súvislosti uviedla, že splnenie týchto podmienok konštatoval aj správny orgán.

14. Žalobkyňa namietala aj nedodržanie lehoty na vydanie rozhodnutia podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. V tejto súvislosti uviedla, že jedným zo základných princípov právneho štátu je princíp právnej istoty. Princíp právnej istoty spočíva aj v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že ich budú správne vykladať a aplikovať. Žalobkyňa dodala, že postup a rozhodnutie žalovaného v prejednávanej veci narúšajú princíp právnej istoty a tým aj práva žalobkyne.

15. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobkyne uviedol, že sa stotožňuje s napadnutým rozsudkom správneho súdu. Podľa žalovaného žalobkyňa v kasačnej sťažnosti neuviedla žiadne nové skutočnosti, len zopakovala námietky, ktoré boli predmetom jej žaloby, z ktorého dôvodu žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobkyne ako nedôvodnú zamietol.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti (453 ods. 1 a 2 SSP) a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Kasačný súd rozhodol o kasačnej sťažnosti bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP). Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bol zverejnený na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v lehote najmenej piatich dní pred jeho vyhlásením (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

17. Predmetom kasačného konania bol rozsudok správneho súdu, ktorým podľa § 190 SSP ako nedôvodnú zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. 12220/2016-KaZA z 21.10.2016, ktorým žalovaný podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. nepriznal žalobkyni nárok na poskytnutie právnej pomoci vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, Odbor pomoci v hmotnej núdzi a štátnych sociálnych dávok č. UPS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/2016/8831-0003 Sz zo 17.08.2016, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobkyne a potvrdené rozhodnutie č. ZA1/OHNVAŠSD/HN/SOC/2016/68220 z 21.06.2016, ktorým Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina podľa § 16 ods. 1 zákona č. 417/2013 Z.z. rozhodol o nepriznaní osobitného príspevku žalobkyni.

18. Podľa § 1 zákona č. 327/2005 Z.z. účelom tohto zákona je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, v azylových veciach, v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny alebo v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu podľa osobitného predpisu, oznamovateľom kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti (ďalej len „protispoločenská činnosť“) alebo osobe, voči ktorej bola pozastavená účinnosť pracovnoprávneho úkonu podľa osobitného predpisu, a prispieť k predchádzaniu vzniku právnych sporov.

19. Podľa § 2 zákona č. 327/2005 Z.z. tento zákon ustanovuje podmienky poskytovania právnej pomoci, postup fyzických osôb a príslušných orgánov v konaní o nároku na priznanie právnej pomoci a inštitucionálne zabezpečenie poskytovania právnej pomoci.

20. Podľa § 3 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z. tento zákon sa vzťahuje na poskytovanie právnej pomoci v občianskoprávných veciach, obchodnoprávných veciach, pracovnoprávných veciach, rodinnoprávných veciach, v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v týchto veciach aj v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej len „vnútroštátne spory“).

21. Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z. na účely tohto zákona je právnou pomocou poskytovanie právnych služieb osobe oprávnenej podľa tohto zákona v súvislosti s uplatňovaním jej práv, ktoré zahŕňajú najmä právne poradenstvo, pomoc pri mimosúdnych konaniach, vrátane sprostredkovania riešenia sporov formou mediácie, spisovanie podaní na súdy, zastupovanie v konaní pred súdmi a vykonávanie úkonov s tým súvisiacich a úplné alebo čiastočné uhrádzanie nákladov s tým spojených,

22. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,

b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a

c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu

sporu vyčísliť v peniazoch.

23. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. podmienky na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti podľa odseku 1 písm. a/ a b/ musí fyzická osoba spĺňať počas celého trvania poskytovania právnej pomoci.

24. Podľa § 6a ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. ak príjem fyzickej osoby presahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a súčasne nepresahuje 1,6-násobok uvedenej sumy a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, má právo na poskytnutie právnej pomoci určeným advokátom alebo centrom pri splnení podmienky finančnej účasti vo výške 20% trov právneho zastúpenia podľa osobitného predpisu; splnenie podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. b/ a c/ tým nie je dotknuté. Ustanovenie § 6 ods. 2 sa použije primerane.

25. Podľa § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. ak príjmy prevyšujú zákonom určenú hranicu materiálnej núdze, centrum môže poskytnúť právnu pomoc s finančnou účasťou oprávnenej osoby, ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci.

26. Podľa § 7 ods. 4 zákona č. 327/2005 Z.z. príjem na účely tohto zákona sa zisťuje za kalendárny mesiac, v ktorom bola podaná žiadosť o poskytnutie právnej pomoci, pritom sa prihliada na príjem za posledných šesť kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti, a prehodnocuje sa každých 12 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa priznal nárok na poskytnutie právnej pomoci.

27. Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci (ďalej len „konanie“) sa začína podaním písomnej žiadosti doloženej dokladmi preukazujúcimi skutočnosťami uvedené v žiadosti, ktorú podáva žiadateľ na tlačive. Doklady preukazujúce, že sa žiadateľ nachádza v stave materiálnej núdze, nesmú byť staršie ako tri mesiace. Žiadosť musí obsahovať meno a priezvisko žiadateľa, jeho trvalý alebo prechodný pobyt a rodné číslo. Na výzvu centra žiadateľ doplní v primeranej lehote určenej centrom ďalšie údaje a doklady týkajúce sa skutočností rozhodujúcich na posúdenie nároku na poskytnutie právnej pomoci, ktorá nesmie byť kratšia ako desať dní; centrum podľa možnosti zabezpečí doklady a iné potrebné údaje, ktorými disponujú štátne orgány, obce, notári a iné právnické osoby a fyzické osoby povinné poskytovať súčinnosť podľa tohto zákona.

28. Podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. centrum rozhodne o žiadosti do 30 dní od doručenia žiadosti, ktorá spĺňa náležitosti podľa odseku 1; túto lehotu nemožno predĺžiť. Proti rozhodnutiu o nároku na poskytnutie právnej pomoci nie je možné podať opravný prostriedok. Proti rozhodnutiu o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci možno podať správnu žalobu do 15 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia.

29. Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. na konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci a o súvisiacich nárokoch podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

30. Podľa § 2 písm. a/ zákona č. 601/2003 Z.z. v znení účinnom od 02.01.2016 do 30.06.2017, za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm 198,09 € mesačne, ak ide o jednu plnoletú fyzickú osobu.

31. Podľa § 27 ods. 2 správneho poriadku do lehoty sa nezapočítava deň, keď došlo ku skutočnosti určujúcej začiatok lehoty. Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo ku skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak taký deň v mesiaci nie je, končí sa lehota posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo na deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší budúci pracovný deň.

32. Podľa § 29 ods. 1 správneho poriadku správny orgán konanie preruší, ak sa začalo konanie o predbežnej otázke alebo ak bol účastník konania vyzvaný, aby v určenej lehote odstránil nedostatky

podania, alebo ak účastník konania nemá zákonného zástupcu alebo ustanoveného opatrovníka, hoci ho má mať, alebo ak tak ustanovuje osobitný zákon.

33. Z obsahu napadnutého rozhodnutia žalovaného vyplýva, že dôvodom nepriznania nároku na poskytnutie právnej pomoci žalobkyni bola skutočnosť, že žalovaný na základe žalobkyňou predložených listinných dokladov mal za preukázané, že žalobkyňa ako žiadateľka nespĺnila zákonom stanovenú podmienku stavu materiálnej núdze v zmysle § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z. pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti podľa § 6 zákona č. 327/2005 Z.z. a rovnako nespĺnila ani podmienky ustanovené v § 6a zákona č. 327/2005 Z.z. pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci s finančnou účasťou.

34. Na účely poskytnutia právnej pomoci sa v zmysle § 7 ods. 4 zákona č. 327/2005 Z.z. zisťuje príjem žiadateľa za kalendárny mesiac, v ktorom bola podaná žiadosť o poskytnutie právnej pomoci, pritom sa prihliada na príjem za posledných šesť kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti.

35. Kasačný súd mal z administratívneho spisu za preukázané, že žalovanému bola žiadosť žalobkyne o poskytnutie právnej pomoci doručená dňa 05.09.2016. V zmysle § 7 ods. 4 zákona č. 327/2005 Z.z. bol teda na účely posudzovania nároku na priznanie právnej pomoci rozhodujúci príjem žalobkyne za mesiac podania žiadosti, t.j. september 2016, ako aj príjem žalobkyne za posledných šesť kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti, t.j. príjem žalobkyne za obdobie od marca 2016 do augusta 2016.

36. Započítateľný príjem žalobkyne v posudzovanom období predstavoval príjem zo závislej činnosti, a to v marci 2016 v sume 130,83 €, v apríli 2016 v sume 109,67 €, v máji 2016 v sume 48,33 €, v júni 2016 v sume 407,45 €, v júli 2016 v sume 407,45 €, v auguste 2016 v sume 391,68 € a v septembri 2016 v sume 423,39 €. V júli 2016 bola žalobkyni vyplatená dávka v hmotnej núdzi v sume 24,90 €. Uvedené nebolo medzi účastníkmi konania sporné a vyplýva zo žalobkyňou predložených dokladov založených v administratívnom spise žalovaného.

37. V rozhodnom období 1,4 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanoveného podľa § 2 písm. a/ zákona č. 601/2003 Z.z. predstavoval sumu 277,33 € a 1,6-násobok sumu 316,94 €.

38. Na základe uvedeného kasačný súd konštatuje, že keďže príjmy žiadateľa sa v rozhodnom období posudzujú jednotlivo za každý kalendárny mesiac, v danom prípade, vzhľadom na to, že v mesiacoch jún 2016, júl 2016, august 2016 a september 2016 príjem žalobkyne presahoval 1,4-násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanoveného zákonom č. 601/2003 Z.z., podmienka materiálnej núdze v zmysle § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z. splnená nebola.

39. Vzhľadom k uvedenému kasačný súd konštatuje, že žalovaný a správny súd dospeli k správne mu záveru, že žalobkyňu nebolo možné považovať za osobu v materiálnej núdzi majúcu právo na poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 6 zákona č. 327/2005 Z.z..

40. Nakoľko príjem žalobkyne v mesiacoch jún 2016, júl 2016, august 2016 a september 2016 presahoval dokonca aj 1,6 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanoveného zákonom č. 601/2003 Z.z., nespĺňala žalobkyňa ani podmienky na priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci s finančnou účasťou v zmysle § 6a zákona č. 327/2005 Z.z..

41. Pokiaľ žalobkyňa poukazovala na jej životnú úroveň pred posudzovaným obdobím, táto skutočnosť je právne irelevantná a nemá vplyv na zákonnosť a správnosť rozhodnutia žalovaného, keď § 7 ods. 4 zákona č. 327/2005 Z.z. stanovuje obdobie, za ktoré je žalovaný povinný zisťovať príjem žiadateľa na účely posúdenia jeho žiadosti o poskytnutie právnej pomoci.

42. Kasačný súd ďalej uvádza, že právna pomoc poskytovaná v režime § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. je „možnosťou“ a je na posúdení žalovaného (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

sp.zn. 5Sžo/2/2014 z 27. februára 2014). Z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia vyplýva, že žalovaný sa v tejto súvislosti zaoberal skutočným príjmom žalobkyne pri zohľadnení pravidelných nevyhnutných výdavkov (žalobkyňa v žiadosti neuviedla žiadne výdavky) a zároveň sa zaoberal aj povahou veci, v súvislosti s ktorou žalobkyňa žiadala o poskytnutie právnej pomoci (preskúmanie rozhodnutia Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny zo 17.08.2016, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina z 21.06.2016, ktorým nebol žalobkyni priznaný osobitný príspevok podľa zákona č. 417/2013 Z.z.). Na základe uvedeného považuje kasačný súd negatívne rozhodnutie žalovaného v tomto smere za dostatočne odôvodnené. Čo sa týka pravidelných výdavkov, samotná žalobkyňa žiadne pravidelné výdavky v žiadosti neuviedla, ani ich nepreukázala a toto v žalobe a ani v kasačnej sťažnosti nenamietala. V tejto súvislosti kasačný súd navyše dodáva, že rozhodovanie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny sa na účely Správneho súdneho poriadku rozumie sociálnou vecou (§ 199 ods. 1 písm. c/ SSP) a v konaní o správnych žalobách v sociálnych veciach žalobca nemusí byť zastúpený advokátom (§ 49 ods. 2 písm. b/ SSP). Navyše žalobkyňa posúdenie žalovaného v rovine osobitostí konkrétneho prípadu nijakým spôsobom nenamietala.

43. K námietke žalobkyne, že v prejednávanej veci boli splnené podmienky podľa § 6 ods. 1 písm. b/ a c/ zákona č. 327/2005 Z.z., t.j. že nešlo o zrejmu bezúspešnosť sporu a hodnota sporu prevyšovala hodnotu minimálnej mzdy, čo konštatoval aj žalovaný v napadnutom rozhodnutí, kasačný súd uvádza, že zákonodarca v zákone č. 327/2005 Z.z. stanovil tri podmienky priznania nároku na právnu pomoc podľa § 6, a to stav materiálnej núdze žiadateľa, skutočnosť, že spor nie je zrejme bezúspešný a že hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy. Zákonodarca stanovil tieto podmienky kumulatívne, a teda pokiaľ žiadateľ o právnu pomoc nespĺní čo len jednu z nich, má to za následok nepriznanie nároku na právnu pomoc. Správny orgán skúma splnenie zákonných podmienok v každom prípade samostatne. Úspešným žiadateľom v konaní o priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa § 6 zákona č. 327/2005 Z.z. teda môže byť len ten, kto súčasne preukáže splnenie všetkých troch podmienok v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. Nakoľko žalobkyňa v prejednávanej veci nespĺnila podmienku stavu materiálnej núdze (§ 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z.), nebolo možné priznať jej nárok na poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 6 zákona č. 327/2005 Z.z..

44. Čo sa týka námietky žalobkyne o nedodržaní lehoty žalovaným na vydanie napadnutého rozhodnutia, kasačný súd vyhodnotil túto námietku ako nedôvodnú. K uvedenému kasačný súd uvádza, že žiadosť žalobkyne o poskytnutie právnej pomoci bola žalovanému doručená dňa 05.09.2016. Nakoľko žiadosť žalobkyne nebola úplná (§ 10 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.), keď žalobkyňa (hoci aj z objektívnych dôvodov) nedoložila k žiadosti doklad o výške jej príjmu za mesiac august 2016, vyplateného v septembri 2016, ktorý doklad bol potrebný pre rozhodnutie žalovaného v predmetnej veci (§ 7 ods. 4 zákona č. 327/2005 Z.z.), žalovaný postupoval v súlade so zákonom, keď rozhodnutím z 08.09.2016 konanie podľa § 29 správneho poriadku prerušil a žalobkyňu vyzval na doručenie tohto potvrdenia. Dňa 22.09.2016 žalobkyňa osobne doručila žalovanému potvrdenie o mzde za mesiac august 2016, ktorá jej bola vyplatená v septembri 2016. V zmysle § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. centrum rozhodne o žiadosti do 30 dní od doručenia žiadosti, ktorá spĺňa náležitosti podľa odseku 1. Lehota na rozhodnutie o žiadosti žalobkyne teda začala žalovanému plynúť dňa 23.09.2016 (§ 27 ods. 2 prvá veta správneho poriadku). Rozhodnutie žalovaného bolo vydané dňa 21.10.2016, teda v zákonom stanovenej lehote 30 dní od doručenia žiadosti, ktorá spĺňala náležitosti podľa § 10 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z..

45. Kasačný súd vyhodnotil námietky žalobkyne vznesené v kasačnej sťažnosti ako nedôvodné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia správneho súdu. Žalobkyňa v kasačnej sťažnosti neuviedla také skutočnosti, s ktorými by sa správny súd v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysporiadal. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto kasačnú sťažnosť žalobkyne podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

46. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že žalobkyni, ktorá v kasačnom konaní nemala úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP). Žalovanému kasačný súd náhradu trov kasačného konania nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP).

47. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011, § 139 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.